

I Ogólnopolskie Stowarzyszenie
Publicznych i Niepublicznych Żłobków
i Klubów Dziecięcych

*""Edukacja"
pochodzi
od łacińskiego
słowa educare,
które oznacza
"wyprowadzić",
"wydobyć"."
Jane Nelsen i in.*

SŁÓW KILKA O ...

PYTANIACH PEŁNYCH CIEKAWOŚCI -SKRZYŃKA Z NARZĘDZIAMI ŚWIADOMEGO RODZICA-

Pytania pełne ciekawości otwierają na dialog, stwarzają możliwość do samodzielnego wnioskowania i, z pewnością, otwierają na współpracę.

Z dużą łatwością przychodzi nam jednak w rodzicielstwie obszerne wyjaśnianie, tłumaczenie, powtarzanie po kilkanaście razy tych samych poleceń, nakazywanie, zakazywanie, prawienie kazań, a tym samym, mniej lub bardziej świadomie, budowanie coraz wyższego muru w komunikacji z dzieckiem. Najprawdopodobniej zgodzimy się z tym, że wymienione sposoby uzyskiwania współpracy są najczęściej zawodne, a uciążliwe zachowania notorycznie powracają. Myślę, że kiedy sami przywołałyśmy w swojej pamięci sytuacje, w których ktoś traktował nas z góry, mówił nam, co mamy robić nie licząc się całkowicie z naszym zdaniem, nie czujemy się w tych wspomnieniach komfortowo i z dużą dozą prawdopodobieństwa, w konsekwencji takich sytuacji unikamy konfrontacji z takim rozmówcą. Taka perspektywa pomaga zrozumieć punkt widzenia dziecka. Sprawy mają się zupełnie inaczej kiedy w dialogu z drugim człowiekiem dostrzegamy czyjeś zainteresowanie naszym punktem widzenia, czyjeś zaciekawienie i otwartość na nasze wnioski i refleksje.

Naturalnie otwieramy się na dialog, nawet mając rozbieżne poglądy, ponieważ czujemy się traktowani poważnie i z szacunkiem. Nie inaczej sprawy mają się w przypadku dzieci.

Pytanie pełne ciekawości to jedna z technik Pozytywnej Dyscypliny, która pomaga dzieciom m.in. budować poczucie własnej wartości, umiejętność wnioskowania, samodzielnego myślenia, wyrażania własnego zdania oraz koncentracji na szukaniu rozwiązań.

Jak mogą brzmieć przykładowe Pytania pełne ciekawości? Zobaczmy poniżej:

- Jak się czujesz w związku z tym, co się stało?
- Co możesz zrobić, żeby twoja siostra poczuła, że jest dla ciebie ważna?
- Co jest następane w naszym planie dnia?
- Co robimy z talerzem po skończonej kolacji?
- Czego nauczyła cię dzisiejsza sprzeczka w piaskownicy?
- Co było tak bardzo ważne, że nie posprzątałeś klocków?
- Jak inaczej możesz pokazać mi, że jesteś zły? Przecwiczymy to wspólnie?
- Co pomoże Ci poczuć się lepiej?

Zastąpienie dotychczasowych sposobów komunikacji pytaniami nie jest wcale rzeczą łatwą. Wymaga świadomego zatrzymania się w pół słowa i przeformułowania tego, co chcemy powiedzieć na pytanie, które pomoże dziecku samodzielnie wysnuć ważne wnioski. Kiedy dziecko ma okazję wnikliwie się nad czymś zastanowić i poczynić wysiłek nad szukaniem rozwiązań korzystnych dla wszystkich zainteresowanych, zyskuje sprawczość, poczucie kompetencji, własnego wkładu i zdecydowanie na dłużej zapisuje w swojej pamięci określoną sytuację i z niej korzysta.

Na dobry początek zacznijmy od sporządzenia listy najczęstszych sytuacji, w których mamy tendencję do wydawania poleceń, strofowania, nakazywania, prawienia kazań. Mogą być to sytuacje porannego wychodzenia z domu, opuszczania placu zabaw, reagowania na kłótnie między rodzeństwem, wyzwania związane z dzieleniem się, sprzątaniami zabawek, wieczornymi rytuałami, myciem zębów, grymaszeniem przy posiłkach. U każdego z nas mogą być to zupełnie różne lub podobne sytuacje w zależności od naszych zasobów, temperamentów czy też np. wyznaczonych celów wychowawczych. Po stworzeniu takiej listy kolejnym krokiem będzie przywołanie w pamięci słów, które najczęściej kierujemy wówczas do naszych dzieci i zapisanie ich w tabeli z wydzielonymi dwoma kolumnami. Po lewej stronie wpisujemy wszystkie wypowiedzi, które mechanicznie kierujemy do naszych dzieci, a w kolumnie obok przeformułujemy je w pytania. Na tak przygotowaną listę spoglądamy tak często, jak to możliwe, by nasz mózg mógł się oswoić z nową kolekcją zwrotów :) Potem pozostaje już tylko PRAKTYKA, a ta, jak wiemy, czyni MISTRZA!

Teraz to już tylko krok do MISTRZOSTWA
W STOSOWANIU PYTAŃ PEŁNYCH CIEKAWOŚCI
I ZACHĘCANIA DZIECI DO WSPÓLPRACY!

Powodzenia!

Autor: mgr Joanna Wilk, Edukator PDA,
Oligofrenopedagog,
Nauczyciel Wychowania Przedszkolnego

Bibliografia:
Jane Nelsen i in.
"Pozytywna Dyscyplina.
Przewodnik dla Edukatorów Rodziców."